

Från *Dalarna, Falutrakten*, af Direktör R. W. Nathorst.

Elg: tillgången ringa, jemförd med förra tidens. Orsaken är att söka i den långa, till tre månader utsträckta, jagttid, som gamla jagtstadgan medgaf.

Hare: Ingen yngre jägare minnes en så rik tillgång å denna djurart, som under 1865. Redan på våren visade sig ett stort antal harar och då de fingo i fred sätta sina kullar, så blef höstskörden rik.

Af *tjäder, orre och hjerpe* har varit mycket god tillgång, synnerligen af den förstnämnda arten.

Gräsänder: någorlunda god tillgång.

Rapphöns: god tillgång, dock ej jemförlig med den som fans 1859.

Morkulla: Denna fogelart är i denna trakt rätt allmän och fans 1865 å den samma god tillgång.

Björn: finnes ännu i rätt betydligt antal uti de skogiga, mindre bebyggda trakterna.

Varg: förekommer om vintrarne i stort antal och äfven under denna vintern 1865—1866, oaktadt den hittills blida väderleken, samt har visat sig särdeles djerf.

Räf: har blifvit allvarsamt efterhållen med tramp-saxar och strychnin, så att han numera kan kallas temligen sällsynt i denna nejd — säkerligen till fromma för hare och skogsfogel.

Mård finnes, dock lyckligtvis i ringa mängd.

Lekatt finnes i stort antal och visar sig här lika som annorstädes vara ett ordentligt skadedjur.

Dufvök finnes i större mängd än önskligt vore, men har dock under 1865 blifvit ifrigt förföljd med anledning af premierna för hans klor. Hans bo uppsökes och ungarne tagas derifrån; troligt är dock, att mången ormvråkunge fått gälla såsom hökunge.

Från *Rannäs jemte angränsande socknar i Westmanland*, af Skogsförvaltaren C. A. Thorssén.

Skogshönsen, *tjäder, orre och hjerpe*, ha haft ett godt år: kullarne voro i allmänhet fulltaliga och dertill särdeles tidiga. Med anledning häraf och i följd af den längre fridlysningstiden kunde skjutning för lock, hvilket i denna trakt är ett öfligt jagtsätt, blott kort tid användas med framgång, så att den stam, som på senhösten och vintern finnes kvar, är icke obetydligt större än föregående års.

På *hare* har tillgången varit ovanligt god. Att årsafveln haft framgång, märkes af den stora tillgången på unghare, liksom det ock är visst, att harens fridlysning medfört goda verkningar.

Gräsänder infunno sig under våren i mindre antal än vanligt. Kullarnes antal har varit ännu mindre, antagligen af den anledningen att äggen fröso bort.

Rapphönsen, som visserligen icke alldeles utgingo under de svåra vintrarne 1859 och 1860, äro fortfarande temligen sällsynta. Jagt med hönshund idkas här ej.

Under förlidet år ha veterligen blott fyra *elgar* blifvit fälde inom ofvannämnda distrikt, hvaraf tre i Ramnäs och en i Fernebo.

Tre *vargar* ha under året blifvit dödade å ifrågavarande trakt, alla medelst förgiftad åtel.

Mård och *gräfling* finnas jemt spridda, ehuru ej i betydande antal; dock skjutas och fångas icke så få årligen.

Ett icke oansenligt antal *uttrar* få årligen släppa till sina skinn. Det vanliga jagtsättet är att skjuta dem vid mån-sken, då de gå upp ur vattendragen, för att på stenar och isbräddar förtära hvad de fångat.

Ehuru många *dufhökar* hvarje år skjutas samt deras bon plundras, så är dock denna fogelart ganska allmän i denna trakt och tyckes snarare tilltaga än aftaga i antal.

Från *Norbergs bergslag* i *Westmanland*, af Bruksförvaltaren P. A. Timm.

Den verkliga rikedom på *tjäder* och *orre*, som för en tjugo år sedan fans i denna trakt, eger numera icke rum, dock finnes ännu någorlunda hjälplig tillgång, åtminstone jemförd med andra orters. Det är i synnerhet *tjädernas* antal, som minskats i följd af skjutning på lek, tidigt skjutande på lock och mest i följd af den grofva skogens borthuggande. I förhållande till några föregående år har likväl 1865 haft bättre tillgång på *tjäderkullar* och ha *kullarne* varit mera fulltaliga, troligen med anledning deraf att våren var blid under värplings- och rufningstiden. *Tjäderkullarne* voro ock tidigare än vanligt, så att de den 11 augusti voro fullvuxna, hvadan få ungar kunde skjutas på lock. Man har derför förhoppning att nästa år skall blifva ännu rikare på *tjäder*. Med orrfogeln var förhållandet enahanda, dock med undantag deraf att en och annan kull var senvuxen.

Hjerten, hvilken förr var temligen allmän, minskas årligen i antal. Då blott få skjutas, måste orsaken till minskningen sökas i de täta skogarnes aftagande. På *gräsänder* ringa tillgång och *kullarne* icke stora.

Rapphönsen fortforo att starkt ökas till slutet af 1850 talet, då de stränga och snödigra vintrarne 1859 och 1860 gjorde slut på dem. Veterligen finnes nu ej en enda kull inom ifrågavarande område.

Hvad beträffar *haren*, så har i år tillgången varit ovanligt riklig, isynnerhet inom *Wähla* och *Karbenings* socknar. Orsakerna härtill torde vara: gynsam väderlek under fortplantningstiden, nya jagstadsans förbud mot värjagt samt det allt mera minskade antalet af råfvar, hvilka dels dödas med gift,

dels skjutas på spårnö. Såsom eget må anmärkas, att detta år harhonor skjutits i oktober, hvilka helt nyligen satt sina ungar.

Elg finnes sparsamt; veterligen ha ej mer än två blifvit skjutne i år, då deremot vanliga antalet plägar vara fem å sex.

Varg gör nu icke ofta skada inom *Wähla*, *Westanfors* och *Norbergs* socknar, men synes mera hålla till inom *Karbenings* sockens östra del och förnekar der icke sin natur. *Mård* har varit ganska allmän, men ock blifvit flitigt förföljd. Han jagas medelst skjutning på spårnö och fångning i råfsax.

Från *norra Wernland*, af Herr W. Edgren.

Öfre *Elfaldn*, med sin storartade och herrliga natur, är *Wernlands* rikaste jagtområde. I dess stora skogar finner man *björn*, *varg*, *lo*, *räf*, *mård*, *elg*, *hare*, *tjäder*, *orre*, *hjerpe*, *ripa* och *morkulla*.

Jagtvården har förr icke varit i bästa skick: såväl ståndspersoner, som allmog, idkade ifrigast sin jagt å *tjäder*, *orre* och *hjerpe* under lektiden; allmogen både med *snorar* och skjutande. Att en bättre sakernas ordning inträdt i och med nya jagstadsan, förmärkes redan; ännu bättre förhoppningar kan man hysa för framtiden, då nu en Jagtvårdsförening kommit till stånd, hvilken är utgrenad öfver hela provinsen.

Under loppet af år 1865 skötes här i trakten tio stycken fullvuxna *björnar*, de fleste för hund. Nio af dessa fäldes af tvenne unga bröder, boende invid norska gränsen och hvilka för närvarande torde vara provinsens största och ifrigaste *björnjägare*. Huru stort än *björnarnes* antal är i dessa djupa skogar, så ha de dock icke gjort synnerlig skada på boskapen. I *Dalby* socken, hvarst under de sista elfva åren funnits en assuransförening till beredande af ersättning för kreatur, som dödats eller lifsfarligt skadats af rofdjur, ha ersättningsbeloppen icke något år under nämnda tid öfverstigit 150 Rdr. *Sockneboarne* ega dock tillsammans minst tusen nötkreatur och tvåhundra hästar.

För ett tiotal af år sedan fans här ymnig tillgång på *elg*, som visserligen förföljdes medelst skidöpande under sen-vintern, hvarunder ett och annat högdjur fäldes, dock torde ej hela skulden till den minskade tillgången ligga här. Flere gamla observatörer, hvilka flitigt aktgivit på dessa djurs vagnar, äro af den tanken, hvilken äfven ins. delar, att en viss periodicitet, utan kända orsaker, eger rum. Samma förhållande har man funnit med *tjädern* och *orren*, angående hvilka man trott sig finna, att de flytta bort i massa när tillgången ett år varit ovanligt stor. Efter några år återkomma de och i en hast hvimlar då skogen af *fogel*. Förlidet år var mindre god tillgång på *tjäder* och *orre*, men skogen uppfylld af *hjer-*